

GENÇLER İÇİN DİJİTAL VE GELENEKSEL SİYASİ KATILIM ÖLÇEĞİ: TÜRKÇE GEÇERLİK- GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

DIGITAL AND TRADITIONAL POLITICAL PARTICIPATION SCALE FOR YOUTH: TURKISH VALIDITY-RELIABILITY STUDY

Ali TOSUN

Bağımsız Araştırmacı

alitosunn@yahoo.com

ORCID: 0000-0001-7908-964X

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi:

20.11.2025

Kabul Tarihi:

12.03.2026

Yayın Tarihi:

26.03.2026

Anahtar Kelimeler

Siyasal Katılım,
Gençler,
Dijital Siyasi Katılım,
Geleneksel Siyasi
Katılım.

Keywords

Political
Participation,
Young People,
Digital Political
Participation,
Traditional Political
Participation.

Bu araştırmanın amacı, Kuş vd., (2023) tarafından geliştirilen Gençler için dijital ve geleneksel siyasi katılım ölçeğini Türkçeye uyarlamak ve geçerlik-güvenirlilik analizlerini gerçekleştirmektir. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veriler yüz yüze toplanmıştır. 598 katılımcının yaş aralığı 18-24'tür. Siyasal katılım ölçeğinde dijital siyasi takip, dijital siyasi destek ile geleneksel siyasi destek alt boyutları bulunmaktadır. Açıklayıcı faktör analizinde, ölçeğin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Faktör yükleri 0,534 ile 0,822 arasında değişmiş ve üç faktör toplam varyansın %61'ini açıklamıştır. DFA sonucunda modelin veriyle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği belirlenmiştir. ($\chi^2/df=3.188$; RMSEA=.071; CFI=.898; GFI=.876; NFI=.851). Analizler değerlendirildiğinde, Ölçeğin Türkçe uyarlamasının psikometrik/istatistiksel açıdan güçlü bir yapısı olduğu görülmektedir. AFA ve DFA, ölçeğin orijinal faktör yapısını koruduğunu, iç tutarlılık analizleri ise maddeler arasında anlamlı ve dengeli ilişki bulunduğunu göstermektedir (Cronbach's alpha>0,92). Araştırma sonuçları, ölçeğin Türkçe uyarlamasının gençlerin siyasi katılımlarını ölçmede geçerli/güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

The purpose of this study is to adapt the Digital and Traditional Political Participation Scale for Youth developed by Kuş et al. (2023) into Turkish and to conduct validity and reliability analyses. Convenience sampling was used in the study. Data were collected face-to-face. The age range of the 598 participants was 18-24. The political participation scale includes the sub-dimensions of digital political followership, digital political support, and traditional political support. Exploratory factor analysis revealed that the scale has a three-factor structure. Factor loadings ranged from 0.534 to 0.822, and the three factors explained 61% of the total variance. CFA results indicated that the model fit the data at an acceptable level ($\chi^2/df=3.188$; RMSEA=.071; CFI=.898; GFI=.876; NFI=.851). Analysis revealed that the Turkish adaptation of the scale has a robust psychometric/statistical structure. EFA and CFA show that the scale retains its original factor structure, while internal consistency analyses show that there is a meaningful and balanced relationship between the items (Cronbach's alpha>0.92). The research results show that the Turkish adaptation of the scale is a valid/reliable tool for measuring young people's political participation.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1827152>

Atıf/Cite as: Tosun, A. (2026). Gençler için dijital ve geleneksel siyasi katılım ölçeği: Türkçe geçerlik-güvenirlilik çalışması. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 16(1), 367-386.

Giriş

Siyasal katılım, bireylerin demokratik süreçlere aktif biçimde dâhil olmasını sağlayan temel bir yurttaşlık davranışdır. Katılım, yalnızca oy verme veya parti üyeliği gibi geleneksel eylemleri değil, aynı zamanda bireylerin siyasal karar alma süreçlerini etkileme çabalarını da içerir. Günümüz toplumlarında iletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte siyasal katılım kavramı, dijital ortamlarda da yeni biçimler kazanmıştır. Özellikle genç bireyler, siyasal görüşlerini ifade etme, örgütlenme ve kamu politikalarına ilişkin farkındalık yaratma süreçlerinde dijital platformları yoğun biçimde kullanmaktadır. Bu dönüşüm, siyasal katılımın hem biçimsel hem de kültürel yönlerini yeniden tanımlamış; dijital ve geleneksel katılım biçimlerinin karşılaştırmalı olarak ele alınmasını gerekli kılmıştır.

Gençlerin siyasal katılımı, demokratik sistemlerin sürdürülebilirliği açısından stratejik bir öneme sahiptir. Genç kuşakların siyasal sürece katılım biçimleri, demokrasinin geleceğini şekillendiren başlıca göstergelerden biri olarak değerlendirilir. Ancak dijitalleşme ile birlikte siyasal davranış kalıplarında gözlenen değişim, klasik ölçme araçlarının bu yeni katılım biçimlerini tam olarak yansıtamamasına neden olmuştur. Bu durum, hem geleneksel hem de dijital boyutları bir arada değerlendirebilen geçerli ve güvenilir ölçme araçlarına duyulan ihtiyacı artırmıştır.

Bu bağlamda geliştirilen Dijital ve Geleneksel Siyasal Katılım Ölçeği (Digital and Traditional Political Participation Scale-DTPP), gençlerin siyasal katılım biçimlerini iki farklı ekseninde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ancak ölçeklerin farklı kültürlerde kullanılabilir hâle gelmesi, yalnızca dilsel çeviriyle değil, aynı zamanda kültürel uyarlama ve psikometrik doğrulama süreçleriyle mümkündür. Bu nedenle orijinal ölçeğin Türkçeye uyarlanması, Türkiye’de gençlerin siyasal katılım davranışlarının daha doğru ve geçerli biçimde analiz edilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmanın temel amacı, DTPP ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve Türk gençleri üzerinde geçerlik-güvenirlik analizlerinin gerçekleştirilmesidir. Çalışma, Türkçe formun dil, içerik ve yapısal eşdeğerliğini sınavarak ölçeğin Türk kültüründe kullanılabilirliğini test etmeyi hedeflemektedir. Ayrıca ölçeğin faktör yapısının doğrulanması, madde düzeyinde güvenilirliğin belirlenmesi ve ölçüm modelinin genel uyum düzeyinin değerlendirilmesi de bu araştırmanın temel bileşenlerini oluşturmaktadır. Çalışmanın temel problemi ise ölçeğin Türkçe geçerlik-güvenirliğinin uygun olup olmadığıdır. Çalışmanın önemi ise, gençler için siyasal katılımı yönelik tutum ve davranışlarının hem geleneksel hem de dijital çerçevede ölçebilecek bir ölçeğin tasarlanmasını ifade etmektedir.

Bu uyarlama çalışması, yalnızca teknik bir çeviri süreci değil, aynı zamanda siyasal katılımın Türkiye’deki sosyo-kültürel dinamikleriyle ne ölçüde örtüştüğünü anlamaya yönelik bir girişimdir. Çünkü siyasal katılım, her toplumun kendi siyasal kültürü, iletişim biçimleri ve toplumsal değerleriyle doğrudan ilişkilidir. Dolayısıyla ölçeğin Türkçeye uyarlanması, gençlerin siyasal sürece katılımını ölçmede daha hassas ve bağlama duyarlı bir araç kazandırma açısından önem taşımaktadır.

Çalışmanın yapısı, ölçek uyarlama sürecinin tüm aşamalarını sistematik biçimde sunmak üzere planlanmıştır. İlk olarak siyasal katılım kavramına ilişkin kuramsal temeller ve literatürdeki yaklaşımlar özetlenmiş, ardından yöntem bölümünde örneklem, veri toplama süreci ve analiz teknikleri açıklanmıştır. Bulgular bölümünde açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile güvenilirlik testlerinin sonuçları sunulmuş, tartışma ve sonuç kısmında ise elde edilen bulgular kuramsal çerçeveye ilişkilendirilerek değerlendirilmiştir.

Bu çalışmadan elde edilen bulguların, Türkiye’de gençlerin dijital ve geleneksel siyasal katılım biçimlerinin daha bütüncül biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Ayrıca ölçeğin Türkçe versiyonu, gelecekte yapılacak nicel araştırmalarda kullanılabilecek geçerli/güvenilir bir ölçüm anketi olarak literatüre kazandırılmayı hedeflemektedir.

Kuramsal Çerçeve

Siyaset, köken olarak *sjyasa* kelimesinden gelmekte ve yönetme, yönlendirme ve düzenleme anlamlarına haiz olmaktadır. Kavramsal çerçevede ise siyaset, toplumların maddi-manevi kaynaklarının güç ve yetki kapsamında düzenlenmesini ifade etmektedir (Demir, 2023: 292). Etimolojik açıdan siyasetin at talimi-at bakıcılığı anlamlarına sahip olduğu görülmektedir (Aköz, 2018: 163). Siyaset, toplum düzenini sağlamada ideali amaçlamaktadır (Şener & Çağlar, 2020: 515). Siyasetin kurumları ve yasalarıyla bireylere erdemli davranışlarda bulunma alışkanlığı kazandırması (Akgün, 2023), kavramın toplumsallığı çerçevesinde önem taşımaktadır.

Siyaset, tek boyutlu ve durağan bir yapıya sahip olmamakta ve birçok değişkenlik ile zıtlıkları içinde barındıran bir yapıya sahiptir (Kayapınar, 2022: 3). Bu da kavramın ele alınmasında ve özellikle siyasal katılım boyutunda kavramın çerçevelendirilmesinde belirsizliklere neden olmaktadır. Siyaset bir iktidar yarışı olarak da tanımlanmaktadır (Okur Çakıcı & Bayraktar, 2020: 390). Bu durum katılım olgusunun hem bireyler hem de siyasi gruplar açısından önemini artırmaktadır. Katılım kavramı en genel tanımla karar alma sürecine bireylerin doğrudan-dolaylı olarak katkıda bulunmasıdır (Usta & Dilber, 2020). Siyasal katılım, bireylerin yönetime ve siyasal süreçlere ilişkin karar alma mekanizmalarına dâhil olma düzeylerini ifade eder. Siyasal katılım, antik çağlardan bu yana demokratik sistemlerin temel bir unsuru olarak kabul edilmektedir (Gündoğmuş vd., 2019: 80). Demokrasi teorileri açısından bakıldığında katılım, vatandaşların sistemin işleyişine katkı sağlamasının ve demokratik meşruiyetin güçlendirilmesinin temel araçlarından biridir. Demokratik rejimlerin (Okur Çakıcı, 2021) bu çerçevede katılımı güçlendirici bir misyonu olduğu savunulabilir. Bu yönüyle siyasal katılım, hem bireysel hem de toplumsal bir davranış biçimi olarak değerlendirilebilir. Eski Yunan yönetim anlayışından günümüze halkın yönetime katılım şeklinde, işlevinde ve katılımı doğrudan-dolaylı etkileyen faktörlerde büyük değişiklikler meydana gelmiştir (Yıldız, 2023: 22). Bir devletteki mevcut sistemlerin demokratlığının işareti olan siyasal katılım özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda halkın en büyük talebi haline gelmiştir. Özellikle siyasal katılımın birçok devrimle birlikte İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki süreçte siyasi uyanışın ve bağımsızlığın sonucu olarak yorumlandığı savunulabilir (Gökçe vd., 2017: 293). Demokrasinin bir gereği olarak ifade edilen siyasal katılımın, dar anlamda seçimlere katılma geniş anlamda ise çeşitli araçlarla yönetici zümrelere karşı dolaylı ve doğrudan etkide bulunmak amacıyla gerçekleştirilen faaliyetleri/etkinlikleri belirtmektedir (Aydın, 2019: 2122-2124; Aygün & Kömürcüoğlu, 2023).

Geleneksel Siyasal Katılım

Siyasal katılım, birey veya grupların yönetsel-siyasi ve toplumsal kararlara etki etmeye yönelik gayretlerini ifade ederken kavrama ilişkin alan yazında fikir birliğine varılmış bir kesinlik de bulunmamaktadır (Aydın, 2019: 396). Siyasal katılım, bireylerin siyasi mekanizmaları etkileme amacına yönelik eylem ve davranışları olarak tanımlanmaktadır (Doğanay, 2025: 266-267; Mısıroğlu, 2023; Çağlayan, 2025). Siyasal katılım siyasal toplumsallaşma olarak da tanımlanmaktadır. Siyasal toplumsallaşma, kişilerin siyasal hayata katılma süreci olarak ifade edilmektedir (Çiçek, 2023: 262). Halkın siyasal süreçlere katılımı aktif ve pasif şekilde olurken; aktif katılım yoğun bir durumu yansıtmakta pasif katılım ise siyasal yaşama aktif olarak katılmama durumunun belirtmektedir (Yaylı & Eroğlu, 2015: 506-508).

Türkiye'de siyasal katılımın Sened-i İttifak ile başlayan ve daha sonra gelişen bir yapıya sahip olduğu ifade edilebilir (Eriş & Akıcı, 2019: 48). Siyasal ve toplumsal katılım tanımları ele alındığında davranış, tutum, bilgi gibi pek çok unsur birleşmektedir (Akfırat & Çok, 2013: 375). Siyasal katılımın en bilinen ve uygulanan yöntemi oy verme davranışdır, ancak oy verme davranışı dışında birçok farklı eylemin de siyasal katılımı ifade ettiği görülmektedir (Erdinç, 2018: 196). Oy verme davranışı, geleneksel katılımın bilinen bir yansımasıdır (Değirmenci & Gülel, 2022: 20). Bireylerin uzun yıllar boyunca benimsedikleri ve kurumsallaşmış siyasal süreçlere dâhil oldukları faaliyetleri kapsar. Bireylerin siyasal ilgi, bilgi ve eylemle birlikte siyasal katılım davranışlarına haiz oldukları ve buna göre tutumlar geliştirdikleri ifade edilmektedir (Uluç & Küçük, 2022: 181-183). Siyasi katılım, bireylerin oy kullanması, siyasi tartışmalarda bulunması, siyasi etkinliklere katılması ve bu faaliyetlerin dışında daha aktif bir şekilde siyasal süreçlere katılmalarını ifade etmektedir (Ektiren, 2024: 541-542). Siyasal katılım, bireylerin siyasi süreçlere dâhil olarak karar alıcıları aktif hale getirmeyi ifade ettiği gibi aynı zamanda farklı yollarla demokratik bir anlayışa da katkı sağlamakta ve bireylerin demokratik sistemlerde etkinliğini ön plana çıkarmaktadır (Sarica & Güven, 2024: 100-103). Oy verme, siyasi parti üyeliği, seçim kampanyalarına destek verme veya siyasal mitinglere katılma gibi eylemler bu kapsamda değerlendirilebilir. Bu tür katılım biçimleri, siyasal sistemin belirli kurallarına dayalı, resmi ve doğrudan yollarla gerçekleşir. Ancak bu yöntemler çoğu zaman belirli zaman aralıklarında mümkün olduğundan, katılımın sürekliliği ve çeşitliliği sınırlı kalabilmektedir.

Bireyler yaşadıkları çevre ile doğrudan ilişkili bir şekilde siyasal davranışlarda bulunurlar. Bu davranışların birçok farklı tezahürü olmaktadır. Hükümetten taleplerde bulunan ve siyasal sistemde yer almayan bireyler davranışlar bu çerçevede ifade edilebilmektedir (Özkılıççı & Uzun, 2022). Siyasal katılım farklı seviyelerde ortaya çıkarken aynı zamanda bu durum siyasal katılımın düzeylerini de ifade etmektedir. Her bireyin siyasete katılımı farklı düzeylerde olabilir, bazı bireyler siyaset içinde yoğun bir şekilde aktif iken bazı bireylerde daha pasif

kalabilmektedir, bazı bireylerde siyasete hiçbir şekilde katılmamaktadır (Karipçin Teke, 2025: 29-32). Dahl'a göre siyasal katılım, ilgi, bilgi ve eylem olurken, Milbrath'a göre geçiş faaliyetleri (siyasi bir etkinliğe katılma) ile gladyatör faaliyetler (siyasi alanda daha etkin bir konuma ulaşmaya yönelik davranışlar), Verba ve Nie ise bunların dışında farklı değişkenlerle birlikte siyasal katılım düzeylerinin oluştuğunu savunmaktadır (akt. Eser & Sarışahin, 2016: 40-42). Kapani ise siyasal katılımı, bireylerin siyasi süreçlere katılım durumuna göre kademeli bir durumu belirtmektedir. Kapani'de pasif bir siyasal durumdan aktif bir alana doğru geçiş söz konusudur. Bu durum bireylerde dinamik bir sürecin ortaya çıkmasına etki etmektedir (Kapani, 1998). Siyasal katılımın ne düzeylerde olduğu ve buna göre hangi unsurlar etrafında şekillendiği her araştırmanın yaptığı çalışmalara göre değerlendirilmektedir. Bu durum siyasal katılımın kesin bir şekilde sınırlandırılmasını zorlaştırmaktadır.

Siyasal katılımın amacı ve işlevinin değişken bir yapıya sahip olduğu kabul edilmektedir (Atabey & Hasta, 2018: 490-491). Özellikle içinde bulunulan toplumların demokratik yapısı bunda önemli bir parametre olarak kabul edilmektedir. Demokrasilerde vatandaşlar kendilerini özgürce ifade etme hakkına sahipken bunu bir dereceye kadar resmî veya gayriresmî şekilde yapmaları beklenen bir durumdur (Vaccari & Valeriani, 2018: 1-2). Demokratik yönetimlerde siyasal katılım bireylerin lehine bir işleve sahip olurken aksi yönetimlerde ise yönetenlerin lehine bir araca dönüşmekte ve yönetilenlerin aleyhine bir araca bürünmektedir. Bireylerin siyasal sistem karşısındaki durumu siyasal katılım motivasyonlarını etkilemektedir. Siyasal sistemi etkileyip değiştirmek isteyen bir davranışla beraber buna zıt bir şekilde siyasal sisteme göre bireylerin kendilerini ayarladıkları bir durum da söz konusu olabilmektedir (Silsüpür, 2021: 164-165). Bu durum mevcut siyasal sistemin demokratik veya otoriter/totaliter olma durumuna göre doğrudan bireyleri etkilemektedir. Siyasal sistemi de bu noktada toplumların belirli amaçlara ulaşmada ortaya koydukları örgütler dizisi olarak ifade etmek mümkündür (Akıncı, 2014). Bu noktada Easton'un siyasal sistem modelindeki çevre, girdi, çıktı ve siyasal sisteme olan etkileri kapsamında ifade etmek gerekmektedir. Bu ilişki Easton (1953) tarafından ortaya konulmuştur. Dolayısıyla bireylerin siyasal katılımı, içinde bulundukları topluma göre şekillenmektedir. Siyasal katılımın siyasal sistemle etkileşim ve aidiyet düzeylerini güçlendirerek bireylerin geleceklerine karar verme gücünü de artırdığı savunulabilir (Doğanay, 2025: 267-268). Bu durum yasal yollarla birlikte yasal olmayan yollara başvurulmasını ve toplumun özelliklerine göre bireylerin siyasal davranışlar geliştirmesini etkilemektedir (Arat & Dursunoğlu, 2025: 473-475). Siyasal katılımın kanunilik düzeyi bu noktada demokrasi ilkesinin toplumda ne denli içselleştirildiğine bakılarak da görülebilmektedir. Bu noktada siyasal katılım, iktidarı etkilemeye yönelik vatandaşların çabası olarak ifade edilebilmektedir (İlhan & Akkılıç, 2024: 221-223). Siyasi davranışların karmaşık bir etkileşimde şekillendiği söylenebilir (Ektiren, 2024: 321). Bu durum birçok bireysel ve toplumsal unsurun birbirini şekillendirici özelliğini de ortaya koymaktadır.

Dijital Siyasal Katılım

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte siyasal katılım yeni bir evreye girmiştir. İletişim teknolojileri, kişisel iletişimi dönüştürmüş, bireylerin haber alma imkânını da artırarak bilginin hızını tetiklemiştir (Güngör, 2017: 2264). Çağımızda teknoloji konusunda yaşanan hızlı gelişmelerde değişim önemli bir hale gelmiştir (Kaya, 2022). Bu durum dijital dönüşümü etkilemiştir. Dijital dönüşüm süreci, bulut bilişim teknolojileri, gömülü sistemler, büyük veri gibi gelişmelerle birlikte ivme kazanmış ve bu gelişmeler günümüzde toplumsal hayatta önemli değişimlere sebep olmuştur (Çetin & Parlak, 2023: 598). Bu durum, toplumsal hayattaki değişimin belirli noktalarda siyasal alanı ve davranışları etkilemesine de etki etmektedir. Sosyal medya platformları, dijital haber ağları ve çevrim içi kampanyalar aracılığıyla vatandaşların siyasal süreçlere dâhil olma biçimleri çeşitlenmiştir. Siyasal hayat, iletişim teknolojilerinin gelişimine paralel bir değişim sürecindedir (Çelebi, 2025: 589). Dijital siyasal katılım, bireylere mekândan bağımsız, hızlı ve düşük maliyetli katılım imkânı sunar. Ayrıca dijital alan, siyasal düşüncelerin ifade edilmesi, örgütlenme çağrılarının yapılması ve kamuoyu oluşturulması açısından da önemli bir işlev görür. Özellikle gençler açısından dijital ortam, siyasal bilinçlenmenin ve katılımın en dinamik mecralarından biri hâline gelmiştir. Özellikle dijital ortamın sunduğu özgür-kolay-hızlı paylaşım olanakları genç bireyler için bu alanı çekici yapmaktadır (Cender & Kuş, 2024: 128). Gelişen teknolojilerle birlikte gerçek dünyanın dışında farklı teknolojik mecralarda katılım davranışları sergilenmektedir (Güler & Sezgin, 2019: 519-520). Özellikle sosyal medya, katılım davranışlarının belirlenmesinde önemli bir araç olarak ifade edilebilmektedir (Knoll vd., 2018). Bu noktada sosyal medya siyasal katılım davranışının dönüşüm geçirmesine de etkide bulunmuştur (Varlık & Erendağ Sümer, 2022: 988-989). Siyasal katılım birçok kapsamda geniş bir yelpazeye sahiptir (Altın & Kasımoğlu, 2018: 112). Bu durum geleneksel siyasi katılımıla birlikte gelişen teknolojik

imkânlarla dijital alanda da bireylerin hareket etmesini olanaklı hale getirmiştir. Sosyal medya ile birlikte bireylerin siyasi süreçlere ilgilerinin arttığı ifade edilebilmektedir (Çiçekli, 2025). Sosyal medyanın bilginin, düşüncenin, kişisel deneyimlerin internet siteleri tarafından paylaşımına olanaklı yapan bir alandır (Koçyiğit vd., 2024: 230).

Bilgi-iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, toplumun birçok alanında dönüşümlere yol açmış ve internet aracılığıyla zaman ve mekân sınırlaması ortadan kalkmıştır (Özmen, 2022: 782-783). Bu durumun siyasal tutum ve davranışların da dönüşüm geçirmesinde etkili olduğu savunulabilir. İnternet ve sosyal medya araçlarının yaygın bir hale gelmesi, siyaset yapma biçimlerini dijital alana taşımış ve yüz yüze siyaset yapmak dışında dijital yollarla siyasi bir alanın yaratılmasına ve birçok kişiye ulaşmasına etkiye bulunmuştur (Sarıhan & Taşcıoğlu, 2024: 48-49). Geleneksel siyasal katılım, bireylerin hükümet yapısını ve politikalarını etkilemeye yönelik katılımını ifade ederken çevrimiçi siyasal katılım ise aynı amaçlarla bu faaliyetlerin dijital mecralarda yapılmasını ifade etmektedir (Yang & DeHart, 2016). Yeni teknolojilerin yönetim (ulusal-yerel) ile yurttaşlar arasındaki tek yönlü iletişimi merkezlessiz hale getirmesi, siyasal katılımın da dijitalleşebilmesine etkiye bulunmuştur (Durdu, 2024: 515).

Dijital dönüşüm, siyasal-toplumsal katılım şekillerini dönüştürmek yoluyla bireylerin dijital ortamlarda politik görüşlerini ifade etme veya desteklemelerini sağladığı gibi, yeni olanaklardan yararlanmalarını da sağlar, bu durum özellikle genç bireyler için yoğun bir şekilde olabilmektedir (Yılmaz, 2025). Gençlerin önemli bir kısmı Z kuşağı bireyleridir. Z Kuşağı; 2000 ile 2020 yılları arasında dünyaya gelen ve teknolojiyle sıkı olan kuşaktır (Armutlu & Tan, 2023: 22-23; Çetin, 2025). Ayrıca Z kuşağını ele alan çalışmalar, bu kuşakla diğer kuşaklar arasında katılım bağlamında farklılıklar olduğunu göstermektedir (Kaya, 2026: 8). Dijital ortamdaki katılım boyutunun e-katılım olarak ifade edildiği görülmektedir. E-katılım, iletişim teknolojileri vasıtasıyla bireylerin karar alma süreçleri ile uygulamalarına etki etme çabalarını ifade etmektedir (Görgülü & Tekin, 2017). Teknolojiye çok kolay uyum sağlayan Z kuşağı sosyal medyayı da etkin kullanmaktadır (Fidan, 2022). İnternet ile sosyal medyanın gelişimi, oy verme davranışı, siyasal kampanya ve protesto biçimlerine kadar siyasi davranışları bütünüyle dönüştürmüştür (Şen & Şen 2023: 492). İnternetin bu denli bireylerin hayatına girmesi ve yoğun bir şekilde onları etkilemesi, siyasal davranışlarının da buna göre biçimlenmesine etkiye bulunmaktadır. Bu durum geleneksel siyasal katılım kavramının belirli yönlerden arka planda kalmasına ve dijital teknolojiler etkisiyle popüler bir yapıya dönüşmesine neden olmaktadır. İnternetin siyasal katılım bağlamında zaman kaybına neden olmaksızın bireyin davranışını sergilemesine katkı sağladığı söylenebilir (Kim & Chen, 2016: 321).

Dijital teknolojilerindeki gelişmelerin sosyal medya ile yoğun bir ilişkiye sahip olması, koşulları değiştirdiği ölçüde siyasi aktörlerin de bu alanda siyasal katılım çerçevesinde tutum ve davranışlar sergilemelerine etki etmiştir. Bu da siyasal iletişimi biçimlendirmiştir (İnal, 2023: 380-383). Sosyal medyanın önemi ve rolü zamanla gelişerek siyasi söylem için önemli bir platform haline gelmiştir (Zaher, 2016: 279). Sosyal medya, insanların iletişim kurma biçimini değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda sosyo-politik konuların yayılması ve tartışılması için giderek daha önemli bir kanal haline gelmiştir (Zhong vd., 2022: 1-4). Sosyal medyanın hiyerarşisiz bir yatay örgütlenmeyi mümkün kılmasının da bireylerin kendilerini ifade edecekleri bir alanın yaratılmasında etkili olduğu ifade edilebilir (Ravanoğlu Yılmaz, 2017: 151-153). Bireyler, gelişen internet teknolojisi ile sosyal ağlarla neoliberal yönetimselliğin bir parçası olarak kendilerini ifade edebilmektedirler (Yılmaz & Mermutlu, 2025).

Dijital katılım biçimleri, geleneksel katılım biçimlerinden birçok yönüyle ayrışır. Dijital ortamda katılım daha yatay bir iletişim modeli sunarken, geleneksel katılım biçimleri çoğunlukla hiyerarşik bir yapıya dayanır. Dijital katılım, bireysel farkındalığı ve anlık tepkileri ön plana çıkarırken; geleneksel katılım uzun vadeli örgütlenme ve aidiyet ilişkilerine dayanır. Bununla birlikte, her iki biçimin birbirini dışlamadığı; aksine birbirini tamamlayan boyutlar oluşturduğu da görülmektedir. Bu nedenle gençlerin siyasal davranışlarının doğru biçimde anlaşılabilmesi için her iki katılım biçiminin birlikte ele alınması önem taşır. Çevrimiçi siyasal katılım, geleneksel siyasal katılıma göre daha az bir maliyete sahip olabilmektedir (Gil de Zúñiga vd., 2010: 36-39).

Son yirmi yıldaki çalışmalar, çevrimiçi ve çevrimdışı büyük ölçüde farklı etkinlik alanları olarak ele almıştır ki araştırmalar son derece politik olarak aktif vatandaşların çevrimdışı/dijital ortamlarda geleneksel ve geleneksel olmayan etkinlik biçimlerine katıldığını ortaya koymaktadır (Lilleker & Koc-Michalska, 2017: 24). Dijital medya kullanımı ile geleneksel siyasal davranış arasındaki ilişkiye dair tartışmalar, zaman zaman çalışmanın amacının ne olduğu konusunda fikir birliğinin olmaması nedeniyle sınırlı kalmış ve bu sınırlama, kısmen, davranışları çeşitli şekillerde sınıflandırma konusunda uzun bir geçmişe sahip olan klasik katılım literatüründen miras kalmıştır (Bimber vd., 2015: 26). Dolayısıyla geleneksel siyasal katılım ile dijital siyasal katılımın doğrudan birbirinden ayrılması söz konusu değildir. Bu durumu sadece farklı iki davranış olarak yorumlamak gerekmektedir.

Yöntem

Araştırmanın yöntem kısmında araştırma modeli, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve geçerlik-güvenirlilik ele alınmıştır. Araştırmanın tasarımı bu çerçevede ortaya konulmuştur.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, var olan bir ölçeğin farklı bir dile ve kültüre uyarlanmasını amaçlayan nicel bir araştırmadır. Çalışma, geçerlik ile güvenirlik analizlerine odaklanmaktadır. Araştırma kapsamında ölçeğin Türkçeye çevrilmesi, kültürel uyumunun sağlanması ve istatistiksel olarak doğrulanması hedeflenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, ölçeğin Türkçe uyarlamasını gerçekleştirmek adına genç bireyler oluşturmaktadır. Bu noktada araştırmanın yöntemi, bir ildeki 598 genç bireyi kapsamaktadır. Örneklem, kolayda örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve katılımcılara anket uygulaması yüz yüze yapılmıştır. Kolayda örnekleme ile daha fazla bireye ulaşılması hedeflenmiştir. Örneklem büyüklüğü, istatistiksel güç (G-Power) ve güvenirlik göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Evreni bilinen durumlarda minimum örneklem büyüklüğü hesaplanarak en az 384 kişiye ulaşılması gerekli olup çalışmada 598 kişiye ulaşılmış ve araştırma için yeterli düzeyde katılımcıya ulaşılmıştır. Dolayısıyla örneklem büyüklüğünün doğruluğunu tespit için evreni bilinen durumlarda aşağıdaki formül ile hesaplama yapılmıştır.

Kesitsel araştırmamızın gücü G-Power istatistik programı kullanılarak %95 olarak hesaplanmıştır. Hedef kitledeki kişi sayısı biliniyorsa, $n = N \cdot t^2 \cdot p \cdot q / d^2 \cdot (N - 1) + t^2 \cdot p \cdot q$ formülü kullanılarak tespit edilmektedir (Taşlıbeyaz, 2020). Bu kapsamda araştırma için örneklem sayısı yeterli düzeydedir (Cochran, 1977; Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004). Araştırmanın sınırlılığını X ilindeki genç bireyler (18-24) oluşturmaktadır. Verilerin elde edilmesinde 18 yaş üzerindeki kişilere ulaşılmıştır. Bu çerçevede anket formu/ölçek bireylere çevrim içi olarak verilmiş ve geri dönüşü sağlanan 598 anket araştırmada değerlendirmiştir.

Veri Toplama Araçları İle Türkçeye Çevrilmesi

Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracı, orijinal adıyla Kuş vd., (2023) *Developing a Digital and Traditional Political Participation (DTPP) Scale for Youth: A Validity and Reliability Study* olup gençlerin siyasal katılım düzeylerini dijital ve geleneksel boyutlarda ölçmektedir. DTPP ölçeği, dijital siyasi destek, dijital siyasi takip ve geleneksel siyasi destek şeklinde üç alt boyuttan oluşmaktadır. Her boyut, bireylerin siyasal süreçlere dâhil olma şekillerini ifade eden maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin Likert tipi olması, katılımcıların kendi görüşlerini dereceli olarak ifade etmelerine olanak tanımıştır. Orijinal ölçek İngilizce hazırlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için yazarlardan mail yoluyla onay alınmıştır. *Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeği: Türkçe Geçerlik-Güvenirlilik Çalışması*, üç uzman çevirmen tarafından Türkçeye çevrilmiş, daha sonra geri çeviri yöntemiyle İngilizceye yeniden çevrilmiştir. Ortaya çıkan ifadeler birbiriyle karşılaştırılmıştır. Gerekli görülen revizyonlar da bu kapsamda yapılmıştır. Karşılaştırmada en yalın ifade/ifadeler seçilmiş olup bir başka uzmanın fikri alınmıştır. Akabinde farklı alanlarda/yerlerdeki 30 genç bireye ölçek ifadeleri okutulmuş ve ölçeğin yalınlığı test edilmiştir. Ölçek ifadelerinin yalın ve anlaşılabilirliği açısından yapılan bu pilot çalışma araştırma tasarımının bilimsel ve akademik bir çerçevede oluşturulması amacına yönelik yapılmıştır. Elde edilen geri bildirimlere göre gerekli görülen revizyonlar yapıldıktan sonra asıl uygulamaya geçilmiştir.

Veri Toplama Süreci ve Çalışmanın Etik Boyutu

Veriler, hem çevrimiçi hem de fiziksel anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı ve kapsamı açıklanmış, gönüllü katılım esas alınmış ve gizlilik ilkesine riayet edilmiştir. Elde edilen veriler/anketler SPSS ve AMOS programları kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma kitlesini ölçeğin amacı ve tasarımına uygun olarak genç bireyler oluşturmaktadır. Katılımcıların seçiminde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğü, faktör analizine uygunluk ölçütleri dikkate alınarak belirlenmiştir. Çalışma grubunda cinsiyetin dengeli olmasına gayret edilmiştir. Farklı eğitim düzeylerine sahip bireylere ulaşılarak bu noktada çeşitlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Bu durum, ölçeğin farklı özelliklerdeki bireyler üzerinde test edilmesine olanak sağlamıştır. Veriler, 11.04.2025-20.10.2025 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma

verilerinin toplanması, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 10/04/2025 tarih ve 04-2025/124 sayılı onay kararıyla uygun görülmüştür.

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Faktör analizi, birbiriyle ilişkili p tane değişkeni içinde az sayıda ilişkisiz/kavramsal olarak anlamlı yeni değişkenler bulmayı amaçlayan çok değişkenli bir istatistiksel analizdir. Araştırmada veri setinin normal dağılımını test etmek için Skewness ve Kurtosis değerleri incelenmiştir. Skewness ve Kurtosis değerlerinin -1,5 ve +1,5 olduğu tespit edilmiştir. Bu değerlerinin -1,5 ve +1,5 aralığında olması verilerin normal dağılımını göstermektedir (Tabachnick & Fidell, 2013). Skewness ve Kurtosis değerlerine göre verilerin normal dağıldığını ifade etmek mümkündür.

Bulgular

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler ve Frekans Analizleri

Değişkenler	$\bar{x} \pm ss$	
Yaş	20.46±2.09	
Cinsiyet	n	%
Kadın	327	54,7
Erkek	271	45,3
Eğitim Düzeyi		
Ön Lisans ve Öncesi	237	39,6
Lisans	348	58,2
Lisansüstü	13	2,2
Hane Halkı Gelir Durumu		
Gelir Giderden Az	178	29,8
Gelir ve Gider Eşit	380	63,5
Gelir Giderden Fazla	40	6,7
Son Genel Seçimde Oy Kullanma		
Evet	388	64,9
Hayır	210	35,1
Sosyal Medyadan Siyasal İçerik Paylaşma		
Hiç Paylaşmam	347	58,0
Ara Sıra Paylaşıyorum	234	39,1
Sık Sık Paylaşıyorum	17	2,9
Ailede Aktif Siyasetçi Olma Durumu		
Evet	188	31,4
Hayır	410	68,6

Tablo 1’de demografik bilgiler tablolanmıştır. Bu araştırma, var olan bir ölçeğin farklı bir dile/kültüre uyarlanmasını amaçlayan nicel bir araştırmadır. Araştırmaya toplam 598 katılımcı dâhil edilmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 20,46±2,09’dur. Katılımcıların yaş ortalamasının 20,46 olması, ölçeğin uygulandığı grubun genç yetişkin profiline uygunluğunu, eğitim veya siyasal farkındalık gibi temalara duyarlılığın yüksek olabileceğini ortaya koymaktadır. Katılımcıların %54,7’si kadın, %45,3’ü erkek olup büyük çoğunluğu ön lisans ve öncesi ile lisans düzeyinde eğitime sahiptir. Kadın-erkek oranı, analizlerde cinsiyet temelli yanlılık olasılığını azaltmaktadır. Katılımcıların %63,5’i gelir-gider dengesinin eşit olduğunu, %29,8’i gelirinin giderinden az olduğunu ifade etmişlerdir. Son genel seçimde %64,9’u oy kullandığını, %58’i sosyal medyada siyasal içerik paylaşmadığını ve %68,6’sı ailesinde aktif bir siyasetçi bulunmadığını ifade etmiştir. Bu durum, bireylerin siyasal katılım biçimlerinin daha çok kişisel tercihlerden ve bireysel algılardan etkilendiğini düşündürmektedir.

Tablo 2. Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeği Cronbach Alpha Değerleri

Ölçek Alt Boyutu	Madde Sayısı	Cronbach’s Alpha
------------------	--------------	------------------

Dijital Siyasi Destek (DSD)	9	0,924
Dijital Siyasi Takip (DST)	9	0,920
Geleneksel Siyasi Destek (GSD)	12	0,938

Tablo 2’de görüldüğü üzere Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeğinin iç tutarlılık güvenilirliği oldukça yüksektir. Alt boyutlara ilişkin Cronbach Alpha katsayıları 0,920 ve 0,938 arasında değişmektedir. Ölçeğin tutarlılık düzeyini gösteren CA katsayıları *geleneksel siyasi destek* alt boyutu için 0,938, *dijital siyasi takip* alt boyutu için 0,920 ve *dijital siyasi destek* alt boyutu için 0,924 olarak hesaplanmıştır. 0,70’in üzerindeki değerler kabul edilebilir, 0,80 üzerindeki değerler yüksek, 0,90 üzeri değerler ise mükemmel düzeyde güvenilirlik olarak değerlendirilmektedir. Bu sonuç/bulgu, ölçek ve alt boyutlarının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Maddeler arasında güçlü bir kavramsal uyumun olması, ölçeğin ölçmek istediği yapıyı tutarlı bir şekilde yansıttığını göstermektedir. Ayrıca tüm alt boyutlarda yüksek güvenilirlik değerlerinin elde edilmesi, ölçeğin bütünsel güvenilirliğini yansıtmaktadır. Bu bağlamda, Türkçe uyarlama çalışması sonucunda elde edilen ölçek hem yapısal geçerlik hem de iç tutarlılık açısından bilimsel ölçütleri karşıladığı ve orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerini başarılı bir şekilde yansıttığı görülmektedir.

Tablo 3. Ölçek ve Alt Boyutlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	F1 (DSD)	F2 (DST)	F3 (GSD)	Toplam
Ortalama	16,9964	20,0612	23,2842	60,3417
Medyan	16,0000	19,0000	22,0000	60,0000
Mod	9,00	9,00	12,00	30,00
Çarpıklık	1,001	0,600	0,812	0,690
Basıklık	1,053	-0,092	0,348	0,892

Tablo 3’te görüldüğü üzere *Gençler için dijital ve geleneksel siyasi katılım ölçeğinin* alt boyutlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde, ortalama puanların 16,99-23,28 aralığında değiştiği görülmüştür. Bu değerler, katılımcıların ölçek maddelerine orta/üst düzeyde katılımını göstermektedir. Ortalama, medyan ve mod değerlerinin birbirine yakın seyretmesi, dağılımın simetrik ve aşırı uçlardan etkilenmediğini ortaya koymaktadır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.5 sınırları içinde olması, dağılımların normal dağılıma yakın olduğunu göstermektedir. Bu durum, verilerin normal dağılıma yakın olduğunu ve parametrik testlerin uygulanabilir olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle genel dağılım dengelidir. Sonuç olarak, verilerin dağılım özellikleri, ölçekten elde edilen puanların istatistiksel açıdan analizlere uygun/güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçek Maddelerinin Faktör Yapısına İlişkin Döndürülmüş Bileşenler Matrisi

Madde	Ölçek Alt Boyutu	GSD	DST	DSD
1	Geleneksel Siyasi Destek-1	0,822		
2	Geleneksel Siyasi Destek-2	0,813		
3	Geleneksel Siyasi Destek-3	0,760		
4	Geleneksel Siyasi Destek-4	0,759		
5	Geleneksel Siyasi Destek-5	0,754		
6	Geleneksel Siyasi Destek-6	0,720		
7	Geleneksel Siyasi Destek-7	0,655		
8	Geleneksel Siyasi Destek-8	0,654		
9	Geleneksel Siyasi Destek-9	0,650		
10	Geleneksel Siyasi Destek-10	0,621		
11	Geleneksel Siyasi Destek-11	0,620		
12	Geleneksel Siyasi Destek-12	0,535		
13	Dijital Siyasi Takip-1		0,812	
14	Dijital Siyasi Takip-2		0,806	
15	Dijital Siyasi Takip-3		0,781	
16	Dijital Siyasi Takip-4		0,762	
17	Dijital Siyasi Takip-5		0,735	
18	Dijital Siyasi Takip-6		0,724	
19	Dijital Siyasi Takip-7		0,713	
20	Dijital Siyasi Takip-8		0,694	
21	Dijital Siyasi Takip-9		0,620	
22	Dijital Siyasi Destek-1			0,787
23	Dijital Siyasi Destek-2			0,755
24	Dijital Siyasi Destek-3			0,750
25	Dijital Siyasi Destek-4			0,737
26	Dijital Siyasi Destek-5			0,717
27	Dijital Siyasi Destek-6			0,698
28	Dijital Siyasi Destek-7			0,693
29	Dijital Siyasi Destek-8			0,677
30	Dijital Siyasi Destek-9			0,534
Öz değerler		13,757	3,487	2,278
Varyans		42,990	10,896	7,119
Toplam varyans		61,006		

Tablo 4’te ölçeğin faktör yapısı analiz edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizinde, her maddenin belirli bir faktördeki yükünü en fazla yapmak ve faktör yapısının daha iyi yorumlanmasını sağlamaya dönük faktör döndürülür (Koyuncu & Kılıç, 2019: 363-364). Döndürülmüş bileşenler matrisi sonucunda, Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeğinin üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. Faktör yükleri 0,534 ile 0,822 arasında değişmektedir. Bu durum maddelerin ait oldukları faktörde anlamlı bir biçimde temsiliyetini göstermektedir. 0,40 ve üzeri faktör yüklerinin kabul edildiği göz önüne alındığında ölçeğin tüm maddelerinin bu değerden yüksek bir düzeyde çıktığı görülmektedir. Elde edilen üç faktörün özdeğerleri sırasıyla 13.757, 3,487 ve 2,278 olup bu faktörler toplam varyansın %61.006’sını açıklamaktadır. Bu bulgular, ölçeğin yapı geçerliğini desteklemektedir. Sosyal bilimlerde varyans oranının %60 ve üzerinde çıkması ölçeği yapısal çerçevede güçlendiren bir göstergedir. Bu sonuç, ölçeğin Türkçe formunun özgün yapıya paralel bir şekilde 3 alt boyuta sahipliğini ve bütünlüğü koruduğunu ortaya koymaktadır. Dolayısıyla AFA (Açımlayıcı Faktör Analizi) bulguları ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemekte ve uyarılmanın orijinal ölçekle benzerliğini koruduğunu göstermektedir.

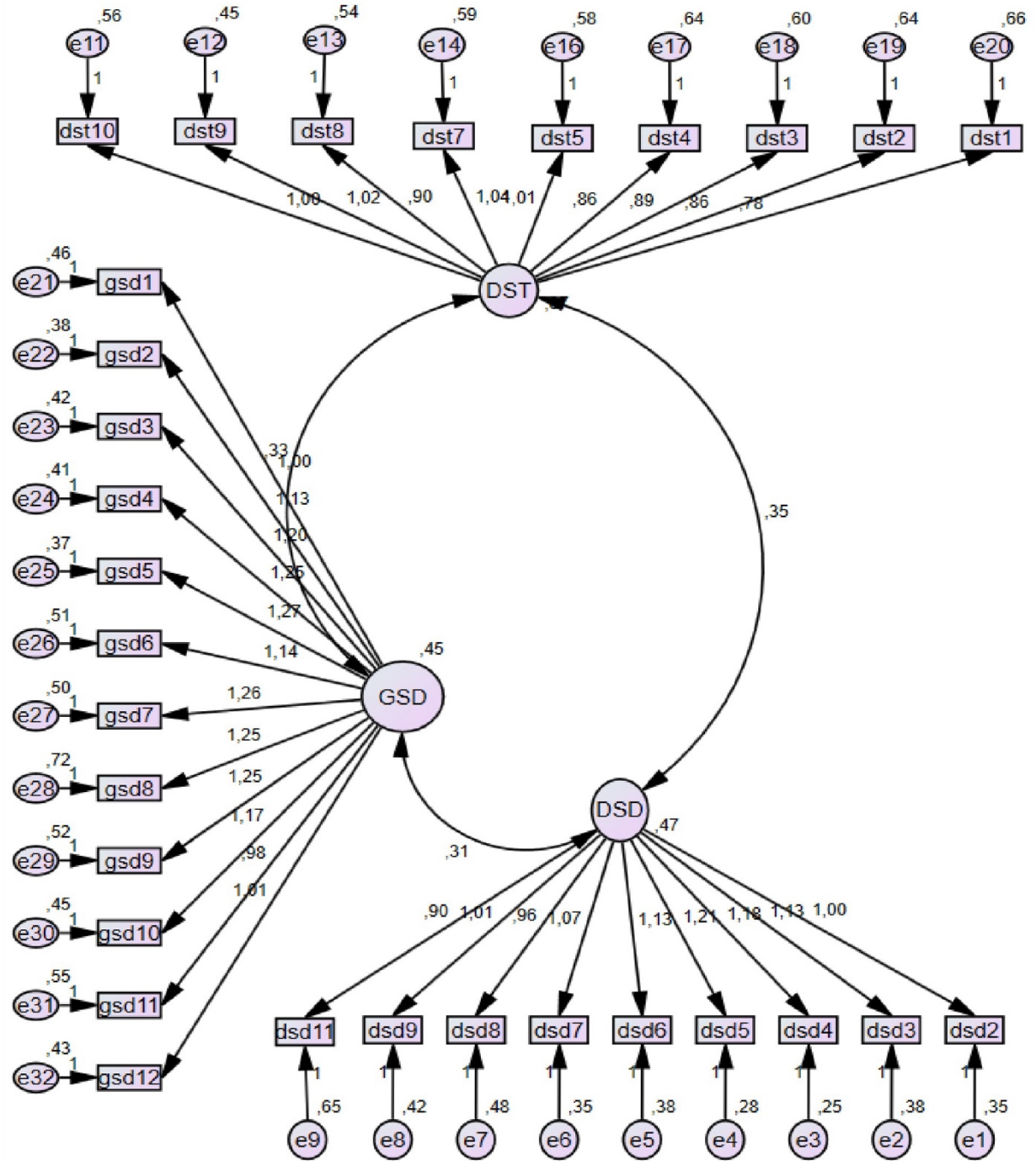
Tablo 5. Ölçek İçin Model Uyum ve Eşikleri

Ölçek	Kriter Değerleri	Uyum Endeksi Yorumu
χ^2 (CMIN)	1683.488	-
Df	402	-

p	.000	χ^2 anlamlı, model ile veri arasında fark var
χ^2/df	3.188	İyi uyum (≤ 3 iyi, ≤ 5 kabul edilebilir)
RMSEA	.071	Kabul edilebilir uyum (0,05-0,08 arası)
CFI	.898	Sınıra yakın kabul edilebilir uyum ($\geq 0,90$ ideal)
GFI	.876	Kabul edilebilir uyum ($\geq 0,85$ -0,90 arası)
NFI	.851	Kabul edilebilir uyum ($\geq 0,85$ -0,90 arası)

Tablo 5'te doğrulayıcı faktör analizi sonucunda modelin veriyle kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiği belirlenmiştir ($\chi^2/df=3.188$; RMSEA=.071; CFI=.898; GFI=.876; NFI=.851). χ^2/df oranının 3'ün biraz üzerinde elde edilmesi, modelin iyiye yakın kabul edilebilir bir uyum gösterdiğini belirtmekte, RMSEA değerinin 0,071 olması, modelin kabul edilebilir düzeyde bir hata payına sahip olduğunu göstermekte, CFI, GFI ve NFI değerleri 0,85-0,90 aralığında olup bu sınırlar modelin genel uyumunun yeterli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu değerler, modelin yapısal geçerliliğinin sağlandığını ve veri ile teorik model arasındaki uyumun yeterli olduğunu göstermektedir. Açıklayıcı faktör analizi, sosyal bilimlerde çok fazla kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinin başında gelmekte (Karaman vd., 2017) ve ölçek geliştirme çalışmalarında AFA gerekli bir analiz olarak kabul edilmektedir (Kılıç, 2023). Faktör yükleri kabul edilebilir düzeyin üzerinde çıkmış ve açıklanan toplam varyans yeterli düzeyde bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe uyarlamasının benzer bir yapısal geçerlilik gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini desteklerken ölçeğin üç boyutlu yapısını doğrulamaktadır. Dolayısıyla doğrulayıcı faktör analizi bulguları açıklayıcı analiz sonuçlarını pekiştirmiştir.

Doğrulayıcı faktör analizi güçlü bir model varsayımının olduğu durumlarda kullanılmakta ve DFA ile varlığı daha önce kanıtlanmış olan yapının yeni bir veri setindeki uyumu araştırılmaktadır (Orçan, 2018). DFA, ölçülen yapı ile ilgili maddelerin doğrulandığı analizdir (Brown, 2015, Ünal, 2021). Şekil 1'de Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasal Katılım Ölçeğinin yapı geçerliliğini belirlemek için yapılan DFA (Doğrulayıcı Faktör Analizi) sonuçlarına yer verilmiştir.

Şekil 1. Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeğine İlişkin DFA Sonuçları

Şekil 1 ele alınıp yapılan analizler birlikte değerlendirildiğinde, Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeğinin Türkçe uyarlamasının psikometrik ve istatistiksel açıdan güçlü bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ölçeğin orijinal faktör yapısını koruduğunu, iç tutarlılık analizleri ise

maddeler arasında anlamlı ve dengeli bir ilişki bulunduğunu göstermektedir. Tanımlayıcı istatistikler verilerin analiz için uygun olduğunu, model uyum indeksleri ise ölçeğin teorik yapısının Türk kültürel bağlamında geçerli bir biçimde çalıştığını ortaya koymuştur. Dolayısıyla ölçek Türkçe diline uyarlanmış haliyle hem araştırma hem de uygulama alanlarında kullanılabilecek güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı niteliğindedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, gençlerin siyasal katılım biçimlerini ölçmeye yönelik olarak geliştirilen Dijital ve Geleneksel Siyasal Katılım Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesini amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türkçe versiyonunun hem dilsel hem de yapısal olarak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Uyarlama sürecinde gerçekleştirilen dilsel ve kavramsal düzenlemeler, ölçeğin Türk kültüründe anlaşılabilirliğini ve kullanılabilirliğini artırmıştır. Uzman görüşleri ve pilot uygulama sonuçları, ölçeğin içerik geçerliğini desteklemiştir. AFA ve DFA bulguları, orijinal ölçeğin iki boyutlu yapısının Türkçe örnekleminde de korunduğunu ortaya koymuştur. Bu durum, siyasal katılımın hem dijital hem de geleneksel boyutlarda ölçülmesinin kültürel bağlamdan bağımsız olarak anlamlı bir yapı sergilediğini göstermektedir. Çalışmanın sonuçları, Türkiye'de gençlerin siyasal katılım biçimlerinin dijitalleşmeden önemli ölçüde etkilendiğini dolaylı biçimde ortaya koymaktadır. Dijital ortam, genç bireylerin siyasal sürece katılımında daha esnek, hızlı ve etkileşimli bir alan sunarken, geleneksel katılım biçimleri daha kurumsal ve örgütlü bir yapıyı temsil etmektedir. Bu iki boyutun birlikte ele alınması, gençlerin siyasal davranışlarının çok yönlü biçimde anlaşılmasını sağlamaktadır.

Araştırmanın bulguları, ölçeğinin gelecekteki araştırmalarda farklı örneklemeler üzerinde kullanılabileceğini göstermektedir. Özellikle gençlerin siyasal katılım düzeylerinin sosyoekonomik durum, eğitim, cinsiyet veya medya kullanımı gibi değişkenlerle ilişkilendirilmesi, ölçeğin açıklayıcı gücünü artırabilir. Ayrıca ölçeğin farklı yaş gruplarına veya yetişkin örneklemelerine uygulanması, katılım biçimlerindeki kuşaklar arası farkların analiz edilmesine imkân tanıyabilecektir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Verilerin çevrim içi ortamda toplanması, örneklemin belirli bir eğitim düzeyine sahip bireylerle sınırlı kalmasına neden olmuştur. Gelecek çalışmalarda daha geniş ve çeşitlendirilmiş örneklemelerle elde edilecek bulgular, ölçeğin genellenebilirliğini güçlendirecektir.

Güzel ve Özhan'ın (2025) Demokratik Tutum Ölçeği, Türk ve Kartal'ın (2025) Siyasal Sosyalleşme Ölçeği, Akfırat ve Çok'un (2013) Gençlerin Siyasal ve Toplumsal Katılım Ölçeği, Ektiren'in (2024) Politik Duyarlılık Ölçeği, Akın vd. (2014) Algılanan Politik Öz-Yeterlik Ölçeği, Özkılıççı ve Nihal Mamatoğlu'nun (2021) Siyasal Toplumsallaşma Ölçeği, Ural Uslan vd. (2024) Üniversite Öğrencilerinin Siyasal ve Yönetimsel Katılıma İlişkin Tutum ve Davranışları Belirlemeye Yönelik Ölçeği, Aldemir ve Şen'in (2024) Yerel Katılım Ölçeği ile Akın vd. (2014) Sivil Katılım Ölçeğinin hem siyasal-toplumsal davranışların ölçülmesi hem de bireylerin davranışlarının toplumsal alanla ilişkilendirilmesi noktasında önemli çalışmalar olduğu görülmektedir. Ölçeklerin geçerlik ve güvenilirliklerinin yapılarak siyasal toplumsallaşma açısından bireysel tutum ve davranışların ortaya konulmasına yönelik olarak Yabancı ölçeklerin Türkçe uyarlamaları yapılmakla beraber sil baştan ölçeklerin de literatüre kazandırıldığı görülmektedir. Ölçeklerin birbirine yakın özellikleri olmakla beraber her ölçeğin siyasal davranışların belirli yönlerini ortaya koymaya yönelik bir yapıya da sahip olduğu gözlemlenmektedir. Bu noktada gençlere veya diğer yaş gruplarına yönelik olarak ölçeklerin tasarlandığı ifade edilebilir. Özellikle Yabancı ölçeklerin Türkçe uyarlamalarının yapılmasının kültürler arası siyasal tutum ve davranış farklarının belirlenmesinde önemli çıktılar verdiği değerlendirilmektedir. Bu durum farklı kültürlerde yapılan çalışmanın bilimsel çerçevede karşılaştırılmasına olanak sağlamaktadır. Bir kültürde belirli alt boyutlara ve sorulara sahip ölçeklerin diğer kültüre uyarlanması aşamasında boyutlar arası geçiş yaptığı hatta bazı soruların ölçekten çıkarıldığı da görülmektedir. Bu durum her ölçeğin aynı şekilde her kültüre ve her ülkedeki bireylere uygulanamayacağını bilimsel çerçevede ortaya koymaktadır.

Türkçeye uyarlanan Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasal Katılım Ölçeği, Türkiye'de gençlerin siyasal katılım durumlarını ölçmeye uygun bir geçerli ve güvenilir bir araç olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin literatüre kazandırılması, dijitalleşen siyasal katılım biçimlerinin daha bütüncül biçimde incelenmesine katkı sağlayacaktır. Bu yönüyle çalışma, hem akademik araştırmalarda hem de gençlik politikalarının geliştirilmesinde kullanılabilecek önemli bir ölçme aracı sunmaktadır.

Türkçeye uyarlanan Dijital ve Geleneksel Siyasal Katılım Ölçeği, siyasal katılımın yalnızca klasik tanımlarla sınırlı olmadığını ve dijital teknolojilerin siyasal alanı da biçimlendirdiğini ve katılım boyutunu çeşitlendirdiğini göstermektedir. Araştırma, siyasal davranışların ölçülmesinde güncel olarak bir boşluğu doldururken aynı zamanda genç bireylerin demokratik süreçlere katılımının açık bir şekilde anlaşılmasına katkı sunmaktadır. Siyasal katılım, hem toplumsal hem de teknolojik dönüşümlerden dolayı veya doğrudan etkilenen bir kavramdır. Bu yönüyle yeniden ele alınmayı hak eden bir yapıya haizdir. Bu kapsamda gerek geleneksel gerekse de dijital siyasal katılım biçimlerinin bir arada ele alındığı çalışmaların, farklı yaş gruplarıyla incelenmesi önem taşımaktadır. Yaş, siyasal ilgi, siyasal etkinlik, eğitim seviyesi ve kuşak farklılıklarının siyasal katılım bağlamında karşılaştırmalı şekilde incelenmesi, siyasal katılımın açık bir şekilde analiz edilmesinde önem taşımaktadır. Gelecek çalışmalarda, siyasal katılım ölçeklerinin toplumdaki farklı gruplarla test edilmesine yönelik yapılacak çalışmalar bilimsel açıdan metodolojik olarak açık çıktılar sunabileceklerdir. Özellikle katılım biçimlerinin sürekli olup olmadığı ve gruplar arasında hangi dinamiklerin ön plana çıktığı bu noktada açık bir şekilde ortaya konabileceklerdir. Gelecek çalışmalarda, geleneksel ve dijital siyasal katılımın gerek toplumsal gerekse de kurumsal açılardan incelenmesine yönelik olarak farklı değişkenlerle ele alınması çok boyutlu bir analiz yapılmasını da imkânlı bir hale getirebilecektir. Bu sonuç, siyasal katılımın bütüncül bir çerçevede hangi dinamikler etrafında nasıl algılandığını da ortaya koyacaktır. Bunun yanı sıra, siyasal katılım olgusunun aracı değişkenlerle birlikte ele alınması literatüre önemli çıktılar sunabileceklerdir. Dijital siyasal katılım günümüzde hızla değişen bir yapıya haizdir. Bu noktada iletişim teknolojilerinin ve çevrim içi uygulamaların/platformların gerek karma gerekse de nitel metotlarla ele alınarak buna uygun bir yapının dizayn edilmesi önemli görülmektedir. Bu doğrultuda, nicel bulguların nitel bulgularla desteklenmesi, dijital katılımın motivasyonel ve sınırsal boyutunu da analiz etmeye imkân verecektir. Ayrıca farklı ülkeler ve kültürler ile siyasal sistemler arasında yapılacak karşılaştırmalı araştırmalar, siyasal katılımın hem kültürel hem de kurumsal boyutlarının daha açık bir hâle gelmesine de katkı sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar, bu makalenin araştırma, yazarlık ve/veya yayın süreci ile ilgili herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Mali Destek

Yazarlar bu makalenin araştırılması, yazılması ve/veya yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Çalışmada etik dışı bir husus bulunmadığını, araştırma ve yayın etiğine özenle uyulduğunu beyan ederiz.

Yazar Katkı Oranı

Çalışma, tek yazarlı olarak yürütülmüş ve raporlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 10/04/2025 tarih ve 04-2025/124 sayılı karar ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Akfırat, N. O., & Çok, F. (2013). Gençlerin siyasal ve toplumsal katılımı ölçeğinin geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 46(2), 369-398.
- Akgün, R. C. (2023). The necessity and chance in aristotle's theory of society and ethics. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 6(2), 215-225.
- Akın, A., Savcı, M., Akın, Ü., & Özçelik, B. (2014). Algılanan politik öz-yeterlik ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), 501-505.

- Akın, A., Usta, F., & Akın, U. (2014). The validity and reliability of Turkish version of the civic engagement scale. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 4(2), 55-59.
- Akıncı, S. (2014). Siyasal katılım düzeyleri üzerine bir inceleme. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 7, 34-45.
- Aköz, S. (2018). Politika kavramının siyaset kavramı yerine kullanılması ve bilimsellik tartışmaları bağlamında devlet olgusuyla ilişkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(5), 160-180.
- Aldemir, C., & Şen, E. (2020). Yerel katılım ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 34(4), 1473-1490. <https://doi.org/10.16951/atauniiib.760978>.
- Altın, E., & Kasımoğlu, M. (2018). Gençlerin siyasal katılımı: Şırnak örneği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 6(14), 111-148.
- Arat, Ö., & Dursunoğlu, İ. (2025). Siyasal katılım düzeyleri üzerine bir karşılaştırma: İzmir-Bayburt örneği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 20(2), 471-499.
- Armutcu, B., & Tan, A. (2023). Seçmenlerin siyasal davranışları üzerinde etkili olan faktörler: X-Y-Z kuşakları üzerine bir araştırma. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(1), 20-40. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1064889>.
- Atabey, G., & Hasta, D. (2018). Siyasal katılım, siyasal yeterlik ve toplumsal cinsiyet. *Nesne*, 6(13), 484-516.
- Aydın, A. (2019). Siyasal katılım araçları üzerinden merkezi ve yerel düzeydeki katılımın incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10(2), 395-403.
- Aydın, A. (2019). Olumlu ve olumsuz manası ile siyasal katılım türlerinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 10(17), 2119-2138. <https://doi.org/10.26466/opus.509050>.
- Aygün, M., & Kömürcüoğlu, M. (2023). Yerel yönetimler ve siyasal katılım: İstanbul Beyaz Masa örneği. *Tesam Akademi Dergisi*, 10(1), 93-125. <http://dx.doi.org/10.30626/tesamakademi.1098267>.
- Bimber, B., Cantijoch Cunill, M., Copeland, L., & Gibson, R. (2015). Digital media and political participation: The moderating role of political interest across acts and over time. *Social Science Computer Review*, 33(1), 21-42. DOI: [10.1177/0894439314526559](https://doi.org/10.1177/0894439314526559).
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research*. The Guilford Press.
- Cender, G., & Kuş, Z. (2024). Gençlerin dijital ortamlarda siyasal katılımı. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 126-146.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques*. Wiley.
- Çağlayan, S. (2025). Seçim kampanyalarının Z kuşağı seçmenlerinin siyasal katılımı, oy verme davranışı ve aday tercihi üzerindeki etkisi: 2024 Türkiye yerel seçimleri. *Öneri Dergisi*, 20(63), 278-313. <https://doi.org/10.14783/maruoneri.1543172>.
- Çelebi, M. B. (2025). Sosyal medya etkinlikleri bağlamında Z kuşağı'nın siyasal iletişim pratikleri. *Turkish Studies - Economy*, 20(2), 585-607. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.81251>.
- Çetin, M. Ş. (2025). Knowledge level of generation Z in terms of basic citizenship rights: The case of Muş Alparslan University students. *Turkish Studies- Economy*, 20(3), 1421-1440. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.82920>.
- Çetin, M. Ş., & Parlak, B. (2023). Bir imkân olarak dijitalleşme ve dijital belediyeçilik: Muş Belediyesi örneği. *TESAM Akademi Dergisi*, 10(2), 591-610. <https://doi.org/10.30626/tesamakademi.1333811>.
- Çiçek, A. (2023). İdeolojiden kitleye Türkiye'de siyasi partiler. *Dicle Akademi Dergisi*, 3(2), 255-281.
- Çiçekli, A. (2025). Youth, political participation, and awareness: An empirical study on university students political sensitivity. *Hitit Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 468-483. <https://doi.org/10.17218/hititsbd.1711401>.
- Değirmenci, N., & Gülel, F. E. (2022). Dışsal siyasal etkililik ile siyasal katılma arasındaki ilişkiye bakış: Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 17-31.
- Demir, E. (2023). Kadın ve siyasal katılım ilişkisi üzerine sosyolojik bir inceleme: Antalya örneği. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 78(2), 291-310. <https://doi.org/10.33630/ausbf.1222368>.
- Doğanay, T. C. (2025). Demokrasi kültürüne etkisi bağlamında siyasal katılım ve teorik açılımlar. *Journal of Academic Value Studies*, 11(1), 265-278. <http://dx.doi.org/10.29228/javs.80267>.
- Durdu, Z. (2024). Dijital demokrasi: Olanaklar ve riskler. *Sosyolojik Bağlam*, 5(3), 504-530.
- Easton, D. (1953). *The political system*. Alfred A. Knopf.

- Ektiren, M. T. (2024). Politik duyarlılık ölçeğinin (PDÖ) Türkçeye uyarlama çalışması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 53, 321-334. <https://doi.org/10.52642/susbed.1408755>.
- Ektiren, M. T. (2024). Sosyal medya kullanımı yoluyla siyasal katılım: Bir sistematik derleme çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(90), 539-560. <https://doi.org/10.17755/esosder.1360135>.
- Erdinç, İ. E. (2018). Üniversite gençliği bağlamında siyasal katılım ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(1), 194-223. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.321177>.
- Eriş, V., & Akıncı, A. (2019). 21. yüzyıl demokrasilerinde siyasal katılım ve Türkiye. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 35-55.
- Eser, H. B., & Sarıahin, P. (2016). Cinsiyet-siyasal katılım ilişkisi: SDÜ örnek olayı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(15), 38-58. <https://doi.org/10.21076/vizyoner.252105>.
- Fidan, A. (2022). *The effect of attitudes by generations X, Y, Z, alpha, beta, gamma and delta on children*. (Eds.: Karagöz Yerdelen, B., Elbeyoğlu, K., Sirkeci, O., Mamur Işıkcı, Y., Grima, S., & Dalli Gonzi, R. E.) Being a child in a global world: Childhood in an environment of violence, terror, migration and rapid change. Emerald Publishing Limited.
- Gil de Zúñiga, H., Veenstra, A., Vraga, E., & Shah, D. (2010). Digital democracy: reimagining pathways to political participation. *Journal of Information Technology & Politics*, 7(1), 36-51. <https://doi.org/10.1080/19331680903316742>.
- Gökçe, A. F., Özdemirci, İ., & Ceylan, İ. H. (2017). Üniversite öğrencilerinin siyasal katılım seviyesi: Kilis 7 Aralık Üniversitesi örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 289-319.
- Görgülü, B., & Tekin, G. (2017). Yerel yönetimlerde e-demokrasi ve e-katılım. *Social Sciences Studies Journal*, 3(12), 1901-1907.
- Güler, Ş., & Sezgin, M. (2019). Twitter’da siyasal katılım ölçeği (TSKÖ). *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 517-530. <https://doi.org/10.18037/ausbd.579295>.
- Gündoğmuş, B., Maruf M., & Aksu, H. (2019). Sosyal medya kullanımının siyasal katılıma etkisinin Şırnak il örneğinde ölçülmesi. *İktisadi ve İdari Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 78-103.
- Güngör, S. (2017). Siyasetin @ hali: Dijital çağda siyasal katılım. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22 (Kayfor 15 Özel Sayısı), 2259-2273.
- Güzel, H. İ., & Özhan, M. (2025). Demokratik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 46, 109-124. <https://doi.org/10.18092/ulikidince.1548403>.
- İlhan, Ö., & Akkılıç, M. E. (2024). Z kuşağının siyasal katılımının oy verme davranışı üzerindeki etkisinin tespiti. *International Review of Economics and Management*, 12(2), 218-237. <https://doi.org/10.18825/iremjournal.1593509>.
- İnal, İ. H. (2023). Z kuşağının sosyal medyanın siyasi etkisine yönelik algısının sosyal medyanın oy verme davranışı üzerindeki etkisine yönelik algısına etkisi ve sosyal medyada siyasi iletişim davranışının aracılık rolü. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 10(92), 378-394.
- Kapani, M. (1998). *Politika bilimine giriş*. Bilgi Yayınevi.
- Karaman, H., Atar, B., & Çobanoğlu Aktan, D. (2017). Açımlayıcı faktör analizinde kullanılan faktör çıkartma yöntemlerinin karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 1173-1193. <https://doi.org/10.17152/gefad.309356>.
- Karipçin Teke, H. (2025). *Siyasal katılım üniversite öğrencileri üzerine sosyolojik bir araştırma*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Kaya, A. (2022). Öğretmenlerin dijital öğretmenlik algıları: özel okul örneği. *Nerşebir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(Dijitalleşme), 35-50. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1121415>.
- Kaya, R. (2026). The effect of election campaigns and political discourses on the political preferences of generation Z (Afyonkarahisar province example), *Kent Akademisi Dergisi*, 19(2), 1-38. <https://doi.org/10.35674/kent.1770194>.
- Kayapınar, M. A. (2022). Siyaset nedir? Türkiye’de siyaset çalışmalarının imkânı üzerine kuramsal bir çözümleme. *Artuklu Akademisi*, 9(1), 1-21. <https://doi.org/10.34247/artukluakademi.1072272>.
- Kılıç, A. F. (2022). Açımlayıcı faktör analizinde boyut sayısına karar verme: Yöntemlere kısa bir bakış. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51(Özel sayı 1), Ö305-Ö318.
- Kim, Y., & Chen, H. T. (2016). Social media and online political participation: The mediating role of exposure to cross-cutting and like-minded perspectives. *Telematics and Informatics*, 33, 320-330.

- Knoll J., Matthes J., & Heiss, R. (2018). The social media political participation model: A goal systems theory perspective. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, 1-22.
- Koçyiğit, N., Kocaoğlu, M., & Yıldız, E. (2024). Sosyal medya kullanımı ve dijital okuryazarlık: 6 Şubat Depremleri temalı Twitter paylaşımları örneği. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 62, 227-238.
- Koyuncu, İ., & Kılıç, A. F. (2019). Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanımı: Bir doküman incelemesi. *Eğitim ve Bilim*, 44, 361-388.
- Kuş, Z., Bertani, M., Loredana, I., & Mert, H. (2023). Developing a digital and traditional political participation (dtp) scale for youth: A validity and reliability study. *Romanian Journal of Communication and Public Relations*, 25(1), 7-21.
- Lilleker, D. G., & Koc-Michalska, K. (2017). What drives political participation? Motivations and mobilization in a digital age. *Political Communication*, 34(1), 21-43. <https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1225235>.
- Mısıroğlu, D. (2023). Türkiye’de Z kuşağının siyasal katılım süreçlerinin değerlendirilmesi. *Pearson Journal*, 8(26), 748-760. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10394338>.
- Okur Çakıcı, F. (2020). Siyasal liderlik faktörlerinin seçmen tercihi açısından değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Journal of History School*, 47, 2117-2151.
- Okur Çakıcı, F., & Bayraktar, Ö. (2020). Siyasi parti bölünmeleri ve 1946 sonrasında gelişen parti bölünmelerine ilişkin siyasi süreçlerin değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Mavi Atlas*, 8(2), 389-411. <https://doi.org/10.18795/gumusmaviatlas.754753>.
- Orçan, F. (2018). Exploratory and confirmatory factor analysis: Which one to use first?. *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 9(4), 413-421. <https://doi.org/10.21031/epod.394323>.
- Özkılıççı, G., & Mamatoğlu, M. (2021). Siyasal toplumsallaşma ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Nesne*, 9(21), 556-571. DOI: 10.7816/nesne-09-21-05.
- Özkılıççı, G., & Uzun, İ. M. (2022). Siyasal katılım kadınların siyasi temsiline toplumsal cinsiyet bağlamında değerlendirilmesi. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi*, 8(1), 77-93.
- Özmen Y. P. (2022). Dijital çağda siyasal katılım: Toplumsal hareketler ve siyasi partiler. *Mülkiye Dergisi*, 46(3), 767-793.
- Ravanoğlu Yılmaz, S. (2017). The role of social media activism in new social movements: Opportunities and limitations. *International Journal of Social Inquiry*, 10(1), 141-164.
- Sarıca, H. İ., & Güven, A. (2024). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin siyasal katılım düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Tarsus Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 99-122.
- Sarıhan, Z., & Taşcıoğlu, R. (2024). Türkiye’de gençlerin dijital siyasal katılımlarına yönelik bir araştırma. *Etkileşim*, 14, 46-80. <https://doi.org/10.32739/etkilesim.2024.7.14.260>.
- Silsüpür, Ö. (2021). Siyasal katılım, siyasal iletişim ve medya. *Journal of Vocational and Social Sciences of Turkey*, 3(6), 163-173.
- Şen, A. F., & Şen, Y. F. (2023). Türkiye’de dijital siyaset: Siyasal partilerin dijital demokrasi pratikleri. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 490-509. <https://doi.org/10.17336/igusbd.1055824>.
- Şener, T., & Çağlar, N. (2020). Genç seçmenlerin siyasete olan ilgileri ve siyasal katılım açısından kümelenmeleri üzerine bir araştırma. *Nerşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 514-531. <https://doi.org/10.30783/neysosbil.746432>.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson.
- Taşlıbeyaz, E. (2020). *Bilimsel araştırmalarda örnekleme ve örneklem seçim yöntemleri*. (S. Karaman, Ed.), Araştırma yöntem ve teknikleri I. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Türk, Ö., & Kartal, S. (2025). Development of a political socialization scale for educators, *E-International Journal of Educational Research*, 16(1), 31-49. DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1667075>.
- Uluç, A., & Küçük, A. (2022). Cinsiyet açısından siyasal katılım. *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, 5(1), 177-191. <https://doi.org/10.33712/mana.1059542>.
- Ural Uslan, Y., Tekin, N., & Demirel Değirmenci, S. (2024). Üniversite öğrencilerinin siyasal ve yönetsel katılıma ilişkin tutum ve davranışları belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası İşletme, Ekonomi ve Yönetim Perspektifleri Dergisi*, 8(2), 150-169.

- Usta, S., & Dilber, F. (2020). Gençlerin siyasal katılımlarında partiler arası seçim ittifakının rolü: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde bir araştırma. *Abi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 938-957. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.694109>.
- Ünal, U. (2021). Structural Equation Modeling as a Marketing Research Tool: A guideline for SEM users about critical issues and problematic practices. *Journal of Statistics & Applied Science*, 2(2), 65-77.
- Vaccari, C., & Valeriani, A. (2018). Digital political talk and political participation: Comparing established and third wave democracies. *SAGE Open*, 8(2), 1-14.
- Varlık, F., & Erendağ Sumer, F. (2022). Sosyal Medyanın Siyasal Katılım Davranışına Etkisi: X, Y ve Z kuşakları üzerine bir inceleme. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(2), 984-1018. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.1133084>.
- Yang, H. C., & DeHart, J. L. (2016). Social media use and online political participation among college students during the US election 2012. *Social Media + Society*, 2(1), 11-18.
- Yaylı, H., & Eroğlu, G. (2015). Yerel katılım bağlamında Türkiye'de kadın temsili. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3, 504-524.
- Yazıcıoğlu, Y., & Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık.
- Yıldız, M. M. (2023). *Gençlik ve siyasal Katılım: Dicle Üniversitesi örneği*. Özgür Yayınları. DOI: <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub112>.
- Yılmaz, C. (2025). *Dijital dönüşümün toplumsal ve siyasal etkileri*. 8. International Mediterranean Scientific Research Congress. August 13-15, 2025 / Antalya, Türkiye.
- Yılmaz, M. S., & Mermutlu, A. (2025). Dijital öz-takip ve sosyal medya kullanımı: Benliğin ve pratiğin çevrimiçi inşası. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(2), 1019-1036. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1613656>.
- Zaheer, L. (2016). Use of social media and political participation among university students. *Pakistan Vision*, 17(1), 278-299.
- Zhong, F., Li, P., & Xi, J. (2022). A Survey on online political participation, social capital, and well-being in social media users-based on the second phase of the Third (2019) TCS Taiwan Communication Survey Database. *Front. Psychol*, 12, 1-11.

EXTENDED SUMMARY

The primary objective of this study is to adapt the DTPP scale into Turkish and to conduct validity and reliability analyses on Turkish youth. The study aims to test the scale's applicability in Turkish culture by examining the linguistic, content, and structural equivalence of the Turkish form. Furthermore, confirming the factor structure of the scale, determining reliability at the item level, and evaluating the overall fit of the measurement model constitute the main components of this research. The main problem of the study is whether the Turkish validity and reliability of the scale are appropriate. The importance of the study lies in the design of a scale that can measure young people's attitudes and behaviors towards political participation in both traditional and digital contexts.

The primary data collection tool used in this study is the DTPP Scale for Youth: A Validity and Reliability Study, originally titled Kuş et al. (2023) Developing a Digital and Traditional Political Participation (DTPP) Scale for Youth, which measures young people's levels of political participation in digital and traditional dimensions. The DTPP scale consists of three sub-dimensions: digital political support, digital political follow-up, and traditional political support. Each dimension consists of items that express the ways in which individuals engage in political processes. The Likert-type nature of the scale allowed participants to express their opinions on a scale. Data were collected through both online and physical survey forms. Participants were informed about the purpose and scope of the study, participation was voluntary, and the principle of confidentiality was adhered to. The data/surveys obtained were analyzed using SPSS and AMOS software. The study population consists of young individuals, in line with the purpose and design of the scale.

In the study, Skewness and Kurtosis values were examined to test the normal distribution of the data set. Skewness and Kurtosis values were found to be between -1.5 and +1.5. These values falling within the range of -1.5 and +1.5 indicate that the data is normally distributed. This study is a quantitative research aimed at adapting an existing scale to a different language/culture. A total of 598 participants were included in the study. The average age of the participants was 20.46 ± 2.09 . The average age of the participants being 20.46 indicates that the group to which the scale was applied is suitable for the young adult profile and that sensitivity to themes such as education or political awareness may be high. The internal consistency reliability of the Digital and Traditional Political Participation Scale for Young People is quite high. The Cronbach Alpha coefficients for the subscales range from 0.920 to 0.938. The Cronbach Alpha coefficients, which indicate the internal consistency level of the scale, were calculated as 0.938 for the traditional political support subscale, 0.920 for the digital political follow-up subscale, and 0.924 for the digital political support subscale. Values above 0.70 are considered acceptable, values above 0.80 are considered high, and values above 0.90 are considered excellent levels of reliability. This result/finding indicates that the scale and its subscales possess a high level of internal consistency. When examining the descriptive statistics for the subscales of the digital and traditional political participation scale for young people, it was observed that the average scores ranged from 16.99 to 23.28. These values indicate that participants engaged with the scale items at a moderate/high level. The fact that the mean, median, and mode values are close to each other indicates that the distribution is symmetrical and not affected by extreme outliers. The fact that the skewness and kurtosis values are within the ± 1.5 limits indicates that the distributions are close to normal. This shows that the data are close to normal distribution and that parametric tests are applicable. As a result of the rotated component matrix, it was seen that the Digital and Traditional Political Participation Scale for Youth has a three-factor structure. Factor loadings range from 0.534 to 0.822. This indicates that the items are meaningfully represented in their respective factors. Considering that factor loadings of 0.40 and above are accepted, it is observed that all items of the scale scored above this value. The eigenvalues of the three factors obtained are 13.757, 3.487, and 2.278, respectively, and these factors explain 61.006% of the total variance. These findings support the construct validity of the scale. As a result of confirmatory factor analysis, it was determined that the model showed an acceptable level of fit with the data ($\chi^2/df=3.188$; RMSEA=.071; CFI=.898; GFI=.876; NFI=.851). The χ^2/df ratio being slightly above 3 indicates that the model shows a fairly acceptable fit, the RMSEA value of 0.071 indicates that the model has an acceptable level of error, and the CFI, GFI, and NFI values are in the range of 0.85-0.90, which indicates that the model's overall fit is adequate. These values indicate that the model's structural validity is ensured and that the fit between the data and the theoretical model is adequate.

When the analyses are evaluated, it is seen that the Turkish adaptation of the Digital and Traditional Political Participation Scale for Youth has a psychometrically and statistically robust structure. Exploratory and confirmatory factor analyses show that the scale retains its original factor structure, while internal consistency analyses reveal a meaningful and balanced relationship between items. Descriptive statistics indicate that the data are suitable for analysis, while model fit indices reveal that the scale's theoretical structure works validly in the Turkish cultural context. Therefore, the Turkish adaptation of the Digital and Traditional Political Participation Scale for Youth is considered a valid and reliable tool for measuring the levels of political participation among young people in Turkey. The addition of this scale to the literature will contribute to a more comprehensive examination of digital forms of political participation. In this respect, the study offers an important measurement tool that can be used both in academic research and in the development of youth policies.

Ek: Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeği

Gençler İçin Dijital ve Geleneksel Siyasi Katılım Ölçeği Lütfen ifadelerle ne düzeyde katıldığınızı samimi bir şekilde işaretleyerek belirtiniz. <i>(Kesinlikle Yapmadım 1 2 3 4 5 Kesinlikle Yapardım)</i>	Kesinlikle Yapmadım	Büyük Olasılıkla Yapmadım	Sadece belirli Koşullar Altında Yapardım	Muhtemelen Yapardım	Kesinlikle Yapardım
1. İnternette dağıtılan veya yayınlanan siyasi haberlere yorum yapmak					
2. En önemli siyasi konular için destek mesajlarını internette paylaşmak					
3. Çevrimiçi siyasi içerik paylaşımı yapmak (link, video, metin vb.)					
4. İnternette önemli bir siyasi konuda karşıt bir mesaj yayınlamak veya paylaşmak					
5. Siyasi görüşlerimi internette paylaşmak					
6. İnternet üzerinden siyasi bir kampanyaya katılmak (tepkiler, yorumlar vb. ile)					
7. İnternette arkadaşların/tanıdıkların siyasi görüşleri hakkında yorum yapmak					
8. Bir politikacıyı veya siyasi partiyi desteklemek için internette bir mesaj yazmak					
9. İnternet üzerinden siyasi bir kampanyanın başlatılmasında yer almak					
10. İnternette bir veya daha fazla siyasetçiye takip etmek					
11. Politika/siyasi konularla ilgili web sitelerini ziyaret etmek					
12. İnternet üzerinden hükümet eylemlerini takip etmek					
13. Siyasi konular hakkında yazılar yazan internet gazetecilerini takip etmek					
14. İnternet kullanarak siyasi konulardan (ulusal veya uluslararası düzeyde) haberdar olmaya çalışmak					
15. İnternette okuduğunuz siyasi haberlerin güvenilir olup olmadığını kontrol etmek					
16. Sempati duymadığınız bir siyasetçinin internette inandırıcı şeyler paylaşıp paylaşmadığını kontrol etmek					
17. Desteklediğiniz/sempati duyduğunuz bir politikacının internette güvenilir şeyler paylaşıp paylaşmadığını kontrol etmek					
18. İnterneti kullanarak resmi kaynaklardan (örn. Kamu kurumları) bilgi (gerçekler, veriler) almak					
19. Yerel düzeyde bir siyasi partinin yerel ofisinde aktif olarak görev almak					
20. Ulusal düzeyde bir siyasi partinin genel merkezinde aktif olarak görev almak					
21. Yerel seçimlerde aday olmak					
22. Genel seçimlerde ulusal düzeyde aday olmak					
23. Bir siyasi partiye üye olmak					
24. Bir partinin doktrin ve fikirlerini desteklemek					
25. Bir partinin rozetini, amblemini veya başka bir sembolünü taşımak					
26. Seçimlerde bir siyasi partiyi veya aday desteklemek					
27. Bir siyasi parti veya siyasi aday için düzenlenen gösteriye katılmak					
28. Siyasi bir amaç için yazılı afiş/pankart asmak					
29. Bir gösteriye katılmak (çevrimiçi olmayan)					
30. Siyaset/siyasi konularla ilgili bir sivil toplum kuruluşuna üye olmak					

Alt Boyutlar

Dijital Siyasi Destek: 1,2,3,4,5,6,7,8,9

Dijital Siyasi Takip: 10,11,12,13,14,15,16,17,18

Geleneksel Siyasi Destek: 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30

Not: Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçekte hem alt boyutların puanı hem de ölçeğin genel ortalama toplam puanı elde edilebilmektedir. Ölçekten/alt boyutlarından elde edilen puan/ortalama puanın yüksekliği, bireylerin daha katılımcı bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. **Ölçek, izin almaksızın bilimsel ilkelere uygun şekilde atıf verilerek kullanılabilir.**